
[2011-9-RE](#)

CAUSA 2011-9-RE

Número de registre 92-2011. Recurs d'empara

AUTE DEL 4 DE JULIOL DEL 2011

BOPA núm. 44, del 13 de juliol del 2011

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 17 de febrer del 2011, per la representació processal del Sr. Elias Retamosa Esteban i de la Sra. Rogelia Morcillo Barrena, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra la sentència del 30 de novembre del 2010 i contra l'aute del 27 de gener del 2011, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució i, atès que demana al Tribunal Constitucional que dicti una sentència que declari la vulneració del dret esmentat i que anul·li les decisions objecte de recurs "reposant a la part recurrent en la plenitud del seu dret mitjançant l'adopció de les mesures necessàries";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 18 de març del 2011;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Didier Maus;

Antecedents

Primer

La companyia Assegurances Generali France va presentar una demanda contra el Sr. Elias Retamosa Esteban i la Sra. Rogelia Morcillo Barrena en reclamació de la quantitat de 1.716,69 euros, corresponent al valor dels danys provocats per l'obstrucció de l'extractor de fums d'un restaurant, al qual només tenia accés el seu apartament, des del qual suposadament haurien llençat roba.

Segon

El 20 de maig del 2010, el Tribunal Unipersonal de la Secció Civil de la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual desestimava aquesta demanda i absolia els defenents.

Tercer

La companyia Assegurances Generali France va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta sentència i, el 30 de novembre del 2010, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència en què acordava estimar el recurs esmentat, revocar la sentència de la primera instància i condemnar el Sr. Elias Retamosa Esteban i la Sra. Rogelia Morcillo Barrena a pagar a la companyia demandant la quantitat de 1.716,69 euros amb els interessos legals a comptar de la data de la notificació d'aquesta resolució.

Quart

La representació processal del Sr. Elias Retamosa Esteban i de la Sra. Rogelia Morcillo Barrena va formular un incident de nul·litat d'actuacions contra aquesta darrera sentència en què al·legava que s'havien vulnerat els seus drets a obtenir una decisió completa i fonamentada en Dret, ja que aquesta resolució era incongruent pel fet de no haver-se pronunciat sobre els motius o arguments invocats en l'escrit de contesta i oposició al recurs.

Cinquè

El 27 de gener del 2011, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, mitjançant aute, va decidir no donar lloc a l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat.

Substancialment, considera que la sentència es va pronunciar sobre totes les pretensions adduïdes per les parts i no se li pot reprotxar de no ser completa o de ser incongruent. Així mateix, tampoc conté afirmacions contradictòries amb la decisió penal recaiguda en el marc de la responsabilitat penal, ja que si els fets concrets són els mateixos, la culpa penal és diferent de la culpa civil, pel fet que la primera exigeix més condicions i precisions per la seva constitució.

Sisè

El 17 de febrer del 2011, la representació processal del Sr. Elias Retamosa Esteban i de la Sra. Rogelia Morcillo Barrena va presentar un recurs d'empara contra la sentència del 30 de novembre del 2010 i contra l'aute del 27 de gener del 2011, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una vulneració dels drets a la jurisdicció i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

En primer lloc, considera que s'ha vulnerat el seu dret a obtenir una decisió completa i fonamentada en Dret, ja que aquesta resolució és incongruent pel fet de no haver-se pronunciat sobre els motius o arguments invocats en l'escrit de contesta i oposició al recurs. Més concretament, no s'hauria pronunciat sobre el fet que l'informe policial manifesta que no s'han pogut identificar els autors i que existeixen altres vivendes al voltant de la xemeneia que també permetrien el seu accés; sobre l'informe del pèrit aportat per aquesta part; en el certificat de l'empresa reparadora no hi ha cap prova que indiqui que la roba va ser introduïda pels recurrents; i, sobre el fet que la Secció d'Instrucció de la Batllia va sobreseure les diligències prèvies contra els recurrents per tal com no es va poder identificar els autors del llançament de roba.

En definitiva, no es pot pretendre culpar els recurrents d'uns fets que mai han comés i la manca dels

pronunciaments esmentats fa que la sentència sigui incongruent i vulneri, per consegüent, l'article 10 de la Constitució.

En segon lloc, manifesta que s'ha vulnerat el dret a un procés degut i a "la tutela judicial efectiva", ja que en dos procediments, l'un penal i l'altre civil, s'han dictat sentències contradictòries. Amb els mateixos fets, les diligències prèvies van ser sobresegudes i en el procés civil els recurrents van ser condemnats. Segons el parer d'aquest part, el Tribunal Superior de Justícia no va tenir en compte la resolució i les constatacions de la jurisdicció penal i, per tant, s'ha vulnerat el principi de la cosa jutjada.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que dicti una sentència que declari la vulneració del dret esmentat i que anul·li les decisions objecte de recurs "reposant a la part recurrent en la plenitud del seu dret mitjançant l'adopció de les mesures necessàries."

Setè

El 18 de març del 2011, el Ministeri Fiscal va presentar un informe mitjançant el qual sol·licita, d'acord amb l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions.

El Ministeri Fiscal considera que de la lectura de les resolucions impugnades es desprèn una àmplia valoració dels elements probatoris i dels arguments esgrimits per les parts, així com una aplicació lògica i motivada de l'ordenament jurídic. Efectivament, el Tribunal Superior de Justícia va considerar que existien en els autes un enllaçament de presumpcions suficientment greus i concordants per imputar el llançament de roba que va produir l'obstrucció i els desperfectes de la campana d'extracció de fums als recurrents. Afegeix, que pel que fa a l'aute que resol l'incident de nul·litat d'actuacions, aquest respon de forma concreta, seguint un raonament lògic i fonamentat en Dret, a totes les pretensions que li són plantejades o, com a mínim, a totes aquelles que eren útils per a la resolució del litigi, sense cap incongruència i donant una resposta efectiva a les pretensions de les parts.

Pel que fa al greuge de l'existència d'una contradicció entre dos procediments diferents, l'un penal i l'altre civil, el Ministeri Fiscal manifesta que no es pot considerar seriosament que un sobreseïment provisional dictat pel batlle instructor en el marc d'unes diligències prèvies obtingui el caràcter de cosa jutjada, ja que es tracta d'una resolució provisional fins que l'aparició de noves dades permeti la seva continuació. Ara bé, allò que convé destacar és que la culpa civil i el dol i la culpa penal són d'entitat i valoració diferents en el grau de responsabilitat i de la valoració de la prova en cada ordre jurisdiccional.

Per tant, el Ministeri Fiscal demana la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2011-9-RE.

Fonament jurídic únic

Abans d'examinar els arguments dels recurrents, cal recordar la jurisprudència constant d'aquest Tribunal Constitucional.

Efectivament, convé recordar, en primer lloc, que en relació amb l'article 10 de la Constitució, el Tribunal Constitucional ha declarat, de manera constant, que no li correspon actuar com un jutge del fons, com un tercer grau de jurisdicció o com un tribunal de cassació i que el seu paper consisteix en

verificar que els drets reconeguts, a aquest article de la Constitució, si s'escau interpretats a la llum de la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans, han permès al recurrent presentar els seus arguments i les seves proves i que les jurisdiccions competents s'han pronunciat de manera independent i imparcial d'acord amb un raonament coherent i no arbitrari.

En segon lloc, que des de la sentència del 12 d'octubre del 2009, recaiguda en la causa 2009-9-RE, el Tribunal Constitucional considera que “la congruència de les resolucions judicials forma part del dret a la jurisdicció en el sentit, pel que aquí interessa, que els jutges i tribunals han de donar resposta a les peticions o pretensions de les parts i a les raons adduïdes per basar les referides pretensions, malgrat que no és necessari donar resposta expressa i detallada a tots i cadascun dels arguments que han emprat”, sempre i quan el recurrent pugui deduir el sentit de la resolució i els motius que han dut a aquesta decisió.

Així mateix, també cal reiterar que l'existència d'un doble grau de jurisdicció només té sentit si la jurisdicció de primera instància i la jurisdicció d'apel·lació tenen la possibilitat, vistes les mateixes actuacions, d'aportar respostes diferents, cada una d'elles havent d'estar perfectament motivada i de ser coherent.

En aquesta causa, el Tribunal Unipersonal de la Batllia i la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia van apreciar de manera diferent els mateixos fets i les mateixes actuacions. En primera instància, el Tribunal Unipersonal de la Batllia va considerar que no es podia provar que la roba que havia obstruït l'extractor de fums pertanyés als recurrents o que aquesta s'hi hagués abocat des de la seva terrassa. Per contra, en apel·lació, el Tribunal Superior de Justícia va estimar que hi havia un encadenament suficient dels fets per deduir la solució inversa.

Tant en la sentència del 30 de novembre del 2010, com en l'aute que resol l'incident de nul·litat d'actuacions, el Tribunal Superior de Justícia examina de manera detallada els fets de la causa, té en compte els atestats del Servei de Policia, així com les fotografies figurant en les actuacions i l'edat dels recurrents.

En particular, cal destacar que en el fonament jurídic III de la seva sentència, el Tribunal Superior de Justícia descriu els fets concrets de la causa i en dedueix que “s'ha de concloure que aquestes operacions només han pogut dur-se a terme de la terrassa del pis dels demandats, per ésser massa perilloses altrament, o impossible a realitzar”. Per consegüent, el recurrent coneix perfectament la decisió i les raons que se'n deriven.

Es pot discrepar de la conclusió assolida pel Tribunal Superior de Justícia. Tanmateix, no es pot pas al·legar que aquesta no estigui argumentada o que sigui incoherent.

Pel que fa a una contradicció eventual entre la decisió dictada per la jurisdicció civil i la de la jurisdicció penal, el Tribunal Superior de Justícia recorda, encertadament, que es tracta de dos procediments distints i que si bé la resolució penal precisa que no s'han pogut identificar els autors dels fets, això no descarta la responsabilitat civil dels recurrents.

Per consegüent, s'ha de declarar que les resolucions objecte de recurs no són arbitràries i que han estat dictades de manera conforme a l'ordenament jurídic andorrà en el marc d'un procés equitable.

En aquestes condicions, d'acord amb l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, el recurs ha de ser declarat inadmissible a tràmit per manca manifesta de contingut constitucional. Per consegüent, cal desestimar la demanda de suspensió dels efectes de les resolucions

impugnades.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2011-9-RE, interposat per la representació processal del Sr. Elias Retamosa Esteban i de la Sra. Rogelia Morcillo Barrena, contra la sentència del 30 de novembre del 2010 i contra l'aute del 27 de gener del 2011, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 4 de juliol del 2011.

Pierre Subra de Bieusses Juan A. Ortega Díaz-Ambrona

President

Vicepresident

Didier Maus

Carles Viver Pi-Sunyer

Magistrat

Magistrat